

17(1)

Handwritten notes and scribbles in the top left corner.

DE KORHAAN

RIJKSMUSEUM VAN
 14 SEP. 1983
 LEIDEN
 HOLLAND
 NATUURLIJKE HISTORIE

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

Redaktie : Henk Hardon
Maarten Klomps
Andries Stoker

Redaktieadres : Gabriëlgaarde 42, 1241 AM Kortenhoef, 035-62478

Illustraties : Ab Noorman blz.12 Fred van Klaveren blz.15,21 en 24
Alice Kuylman blz.19 Willy Leurs blz.26

Typewerk : Marianne Harder
Inge Karsemeyer

Verzending : Bep Dwars- van Achterberg, Prinsenstraat 15, Hilversum

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie.

De redaktie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK

INHOUDSOPGAVE

- 1 :Van de redaktie
- 2 - 3 :Programma
- 4 :Bestuursmededelingen
- 5 :Agenda algemene ledenvergadering
- 6 -12 :Jaarverslagen
- 13 -18 ;Herfstrek van Kraanvogels (Grus Grus) in het Gooi, 1982
- 18 :Excursie Amsterdamse waterleidingplassen
- 19 :Verslag van de excursie "Einde Gooi"
- 20 -21 :Jaaroverzicht van verzorgde en gerevalideerde vogels in het vogelasiel van de fam.van Ingen.
- 22 -23 :1e Voorjaarswaarnemingen 1982 (fenologie)
- 24 :Boomvalken
- 25 -28 :Veldwaarnemingen
Bijlage formulier voorjaarswaarnemingen.

U zult in deze Korhaan verscheidene tekeningen aantreffen van nieuwe tekenaars. Ook hebben we de lay-out enigzins gewijzigd er. in de komende nummers zal hier nog het één en ander aan veranderen.

De braakballen werkvond was een groot succes. Onder deskundige leiding van Dick Jonkers hebben ongeveer 40 pluizers een leerzame avond gehad. Er werd zelfs een braakballetje opgeworpen om een onderzoek te starten met als onderwerp „ Wat vreten onze Gooise Uilen ”.

De organisatie voor de tot standkoming van een Avifauna van het Gooi is weer een stukje dichterbij gekomen. De oproep in de vorige Korhaan gaf dermate veel respons dat inmiddels voor de diverse werkgroepen koördinatoren zijn benoemd. Op de vergadering van de subgroep Avifauna van 1 maart a.s. zullen de plannen verder uiteengezet worden.

Van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer ontvingen wij een verzoek om medewerking aan het Karterings-project Faunistiek Zoogdieren Nederland. Uit een groot aantal natuurbeschermingsorganisaties is een contactgroep opgericht. In het kader van eerder genoemd project gaat deze contactgroep o.a. het verzamelen van verspreidingsgegevens van zoogdieren koördineren met als doel het maken van aktuele verspreidingskaarten. Om mee te kunnen werken aan dit voorlopig t/m 1984 lopend projekt, is het niet verplicht een atlasblok grondig te inventariseren. Ook incidentele waarnemingen zijn waardevol. Men kan zich schriftelijk of telefonisch opgeven bij het RIN t.a.v. G. Muskens Kemperbergerweg 67 6816 RM Arnhem. tel: 085-452991

Sinds enige tijd beschikt het Nederlands Comité Bescherming Trekvogels over een nieuwe (internationale) sticker. Deze sticker is binnenkort op V.W.G. avonden voor f1.- te koop.

Heeft u'n kijker die nog goed is maar die u helemaal niet meer gebruikt? Ons lid G. Marmelstein organiseert met enige mensen vogelexcursies voor kinderen van 10-15 jaar. Deze kinderen zijn meestal niet in het bezit van een verrekijker. Mocht u er een over hebben dan kunt u contact met haar opnemen. Het adres luidt Biggekruid 24 1273 xc Huizen. tel: 02152-58134

Verslagen die door de V.W.G. zijn uitgegeven:

- Vogelstudie, zoogdieren en libellenonderzoek in de Mariapeel uitgave nr. 39, januari 1983.
- Verslag vogelweekenden op Ameland, gehouden op 24,25 april en 9,10 oktober 1982 uitgave nr.40, januari 1983
- Avifauna van het Gooi, uitgave nr.41 januari 1983.
- Discussiestuk voor een uit te geven Avifauna van het Gooi.

PROGRAMMA

-2-

- Donderdag 24 febr. Dia lezing over de nazorg bij weide vogels.
De heren G. Kuipers, voorzitter van de Bond van Friese Vogelwachten en J. Westhof, medewerker van het vogeltijdschrift "Vanellus" zijn bereid gevonden naar Hilversum te komen. Deze deskundigen bij uitstek zullen ons vertellen wat nazorg precies is, waarom er in Friesland zoveel aandacht aan wordt besteed en vooral ook hoe het moet worden opgezet en uitgevoerd. Voor wat dat laatste betreft is de inbreng van de boeren en boerenorganisaties van het grootste belang.
Deze avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146 te Hilversum. Aanvang: 20.00 u.
- Zondag 27 februari Excursie naar het Bergse pad en Dammerkade, o.l.v. Fred v. Klaveren. Bij goed ijs, schaatsen meenemen. Verzamelen op de parkeerplaats naast de kerk in Ankeveen, tijd 8.30 uur.
- Dinsdag 1 maart Vergadering subgroep Avifauna, op deze avond zal onder andere de Avifauna van het Gooi ter sprake komen. U bent van harte welkom in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden, om 19.45 uur.
- Zaterdag 5 maart Uilenexcursie in de avond.
Deze excursie zal worden gehouden op het landgoed rondom Kasteel Groeneveld te Baarn.
Vertrek om 21.00 uur vanaf de parkeerplaats vóór het Kasteel.
- Dinsdag 8 maart Kontakt-werkavond, u bent allen weer van harte welkom in de Godelinde-Scholengemeenschap te Naarden om 20.00 uur.
- 12/13 maart Watervogeltelling (maandelijks) langs het Gooimeer.
- Zaterdag 19 maart Pier van IJmuiden, o.l.v. Yves Vogel.
We verzamelen op het Oosterspoorplein te Hilversum om 8.30 uur, deze excursie duurt tot in het begin van de middag.
- Donderdag 24 maart Algemene Ledenvergadering.
De agenda en jaarverslagen vindt u elders in dit blad. Na de ledenvergadering houdt ons lid de heer H.H. Murriss een voordracht met dia's. Het onderwerp hiervan is "Het gedrag van Zilvermeeuwen in een Meeuwenkolonie". U maakt kennis met een Zilvermeeuwenkolonie in Normandië alwaar de heer Murriss speciaal lette op het sociale gedrag en het baltsgedrag van deze vogels. Indien de tijd dit toelaat zal hij ook nog aandacht besteden aan de Aalscholvers in het Naardermeer.
Deze avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146 te Hilversum. Aanvang 20.00 uur (dus niet in Naarden!).

- Zondag 10 april Excursie naar de Amsterdamse Waterleidingplassen te Loenen,
o.l.v. de heer van Bergeik.
We verzamelen op het Oosterspoorplein te Hilversum om 6.45 uur.
- Dinsdag 12 april Kontakt-werkavond, iedereen is weer van harte welkom om
20.00 uur, in de Godelinde-Scholengemeenschap te Naarden.
- Dinsdag 19 april Lezing door de heer Drs. F. Vera."De Oostvaardersplassen".
Deze lezing wordt gehouden in het Ontmoetingscentrum 3 in 1, in
Huizen.
Dit is een propaganda-avond van de Vereniging tot Behoud
van Natuurmonumenten, iedereen is welkom.
- 22-23-24 april Weekend naar het prachtige waddeneiland Schiermonnikoog.
Houd u dit weekend vrij, en geeft u zich op door overmaking
van de beraamde kosten f60,- (exclusief de vervoerskosten
naar Lauwersoog) postgiro V.W.G. 2529179 met vermelding
"Weekend Schiermonnikoog" en per telefoon 02154-18804 (ook
voor informatie). U kunt zich uiterlijk vóór 11 april opge-
ven!
Meenemen: Slaapzak, thermoskan, handdoek+washand, regenkle-
ding, laarzen, warme kleding en brood voor 's avonds en zater-
dagmorgen.
We vertrekken vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum om
drie uur (15.00).
De tijd is dus gewijzigd, let op!
De boot vertrekt om 19.00 vanaf Lauwersoog.
- Donderdag 28 april Dia lezing "Vogels van de Vechtstreek".

Voor de laatste lezing van dit seizoen blijven we
dicht bij huis. De heer Bert Bos, voorzitter van de
Vogelwacht Utrecht, houdt een dialezing over de
"Vogels van de Vechtstreek".
Behalve aan de vogels wordt er terloops ook aandacht
besteed aan de flora en het totale Vechtlandschap. De
vertoonde dia's zijn met name genomen in de Tienhovense
plassen, de Westbroekse zodden en de Kievitsbuurt.
Deze avond wordt weer gehouden in de Goede Herderkerk,
Simon Stevinweg 146 te Hilversum. Aanvang: 20.00 u.
- Zondag 8 mei Ochtendexcursie Oppad-Kromme Rade 's Graveland.
Vertrek vanaf het Oppad om 6.00 uur.
Hoe komt u bij het Oppad, komende van de Vreelandse-weg gaan
we over de brug van het Hilversumse kanaal, richting 's Gra-
veland, over de brug direkt linksaf u komt dan op de Emmaweg.
Hier begint het Oppad en de start van de excursie.
Laarzen en evt. regenkleding meenemen.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

De laatste jaren staat het verstrekken van gegevens steeds meer ter discussie. Wat doen we als SBB, een gemeente, de provincie, een projektontwikkelaar om vogelgegevens van een bepaald terrein vraagt? De richtlijnen, die VW Utrecht heeft opgesteld, hebben wij bewerkt voor onze VWG. De volgende Avifauvergadering willen wij hierover graag van gedachte wisselen. U kunt de voorlopige richtlijnen aanvragen bij Rob Moolenbeek of Trijnie Stoker.

Nieuwe leden:

W.M. Weidjens , Brediusweg 79, 1401 AD Bussum 02159 - 45807
Lia, J.G. Dijk , Pr. Marijkehof 4, 1411 CM Naarden, 02159 - 45461
G.G. Niet , Troeveveen 42, Eemnes
Han Beeker , Nwe Achtergracht 144 111, 1018 WV Amsterdam, 020-243610
Mw. A. Bendsorp-Grond, Gooilandseweg 61, Bussum, 02159 - 30479
Mw. J. Lamers , Turfpoortstr 33, 1411 ED Naarden, 02159 - 41767
A. Twigt , Beethovenlaan 40, 1411 HS Naarden
P. v. Zanen , Rode Kruisln 957, 1111 ZW Diemen
M. Verschuren , Hobbemaln 30, 3764 WJ Soest
C.A. Snepvangers , Angerechtsweg 19, 1261 XG Elaricum, 02153 - 82206
Mw. G. Tomei , IJmuidenstr 23, Almere-stad, 03240 - 31728
Mw. F. Tebra , Terpmeent 33, Almerhaven, 03240 - 15843
R. v. Veen , Oostgriend 139, Almere, 03240 - 17659
T. Walraven , Vlissingenstr 39, Almere-stad, 03240 - 32961
W. Heeroms , Edestr 5, Almere-stad, 03240 - 30341
K. Joor , Amstelveenstr 21, Almere, 03240 - 32062
J. Dons , Arnhemplein 14 bis, Almere, 03240 - 30111
B. Versluys , Jaagmeent 63, Almere, 03240 - 17244
Mw. Langerdorff , Huisgenootlid

Verhuisd:

Mw. A.J. Blom-v. Moorst, Stadhouders Willem 111 laan 6, 1411 ER Naarden, 41275
Han Dijkers , De Bazelstraat 39, 1222 RH Hilversum
H.A. Kuyper , Oude Doelen 3, 1211 EC Hilversum. 035 - 12987
Peter Dieperink , Wagenst 19, 3581 WP Utrecht, 030 - 520491
J.P. Kostelijk , Aaltje Noordewierlaan 60, 1403 JE Bussum, 02159-19302

Opgezegd per 1-1-'83:

De Poel	, Zeist	Moolenaar	, Almere	Wolthers	, Hilversum
Fam. V. Dalen	, Kortenhoef	Peterse	, Almere	Ekelmans	, Bussum
De Bar	, Almere	Schotman	, Kortenhoef	Langelaar	, Vreeland
Dolmans	, Naarden	Sommer	, Soest	Versteeg	, Ankeveen
Meilink	, Almere	V. Schayk	, Bussum	Blonet	, Bussum

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING

Donderdag 24 maart in de Goede Herderkerk te Hilversum
Aanvang 20.00 uur.

Agenda:

1. Opening/ingekomen stukken.
2. Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering van 25 maart 1982 (Korhaan 16(2), 34-36)
3. Goedkeuring van de jaarverslagen van sekretaresse en subgroepen.

a. subgroep Avifauna	f. subgroep Eempolders
c. " Nestkasten	g. " Korhaan
d. " Exkursie	h. " Propaganda
e. " Vogelkursus	i. " Vogel- en Natuurbeschermings wacht Zuid-Flevoland

De jaarverslagen zijn in dit nummer van de Korhaan opgenomen.

4. Bespreking van het financieel beleid:
  - a. Verslag van de kaskommissie
  - b. Vaststelling van de rekening over 1982
  - c. Vaststelling van de begroting voor 1983
  - d. Décharge van de penningmeester
  - e. Benoeming van de kaskommissie
5. Bestuursverkiezing.
  - a. Voorzitter: R.G. Moolenbeek: niet herkiesbaar.
Het bestuur stelt voor de heer H. Hardon te benoemen tot voorzitter
  - b. Overige bestuursleden:
Aan de beurt van aftreden zijn:
Mevr. T. Stoker : niet herkiesbaar (secretariaat)
A.P. Vermeule : niet herkiesbaar (subgroep Avifauna)
Mevr. A.v.Leyden : niet herkiesbaar (subgroep Eempolders)
G. Blok : herkiesbaar (subgroep Zuid Flevoland)
Mevr.J. Hardon v.Velsen: herkiesbaar (subgroep excursies)
Voor de subgroepen Eempolders en Nestkasten zijn vakatures. Tot het begin van de vergadering kunnen kandidaten bij het bestuur worden aangemeld.

Voor de overige vakatures stelt het bestuur voor:
F. v.Klaveren, P. Dieperink, Mevr.L. Mudde, R.G. Moolenbeek te benoemen.

Tegenkandidaten kunnen tot het begin van de vergadering schriftelijk bij het bestuur worden aangemeld. (zie statuten Art.10:4)
6. Rondvraag

Na de pauze zie programma.

DE JAARVERSLAGEN VAN 1982

Jaarverslag van de sekretaresse over 1982

Ledenbestand

Aantal leden op 1 januari 1982 - 397
en op 31 december 1982 - 460

Bestuur

Het bestuur werd gevormd door:

Voorzitter	R.G. Moolenbeek
Sekretaresse	Mevr. T. Stoker
Penningmeester	H. Hardon
Subgroep Avifauna	A.P. Vermeulen
Eempolders	Mevr. A. van Leyden
Nestkasten	H.W. de Soete
Propaganda	"
Korhaan	H. Hardon
Vogel - en Natuurbeschermingswacht Z. Flevoland	: G. Blok
Vogelkursus	Y.S. Vogel
Exkursies	Mevr. J. Hardon - v. Velsen
Algemeen	Mevr. L.J. Dwars - v. Achterbergh

Ledenavonden

In de Goede Herderkerk te Hilversum en de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden werden 7 lezingen/filmavonden en 8 werk-/kontaktavonden gehouden.

Het bestuur kwam 9 maal bijeen : 18/1, 22/3, 27/4, 24/5, 5/7, 30/8, 27/9, 1/11
13/12

Kontakten met andere organisaties

- a. Stichting Gooisch Natuurreservaat : Dit jaar vierde het G.N.R. het 50 jarig jubileum. Het symposium, dat ter gelegenheid hiervan werd georganiseerd werd door de VWG bijgewoond.
In verband met het beheer van de Gooise heidevelden werd opnieuw een deel van het gebied geïnventariseerd. Dit voorjaar heeft G.N.R. vier gefokte Korhanen uitgezet . Het bestuur van de VWG heeft naar aanleiding hiervan kontakt gehad met, R.U. Groningen en het RIN.
- b. Rijksuniversiteit Groningen
- c. Rijks Instituut voor Natuurbeheer
- d. SOVON : de jaarlijkse vergadering SOVON/COV werd bijgewoond. Ook dit jaar werkten we mee aan het Atlasprojekt voor winter- en trekvogels. Mede namens de VWG heeft iemand van Vogelwacht Utrecht in een kommissie gezeten, die herstructurering van de stichting moest voorbereiden. Inmiddels heeft de kommissie een aantal voorstellen tot wijziging gedaan.
- e. Vogelwacht Utrecht
- f. Ver. Leefmilieu Gooi en Vechtstreek : de vergaderingen zijn geregeld door bestuursleden bezocht.
- g. Gemeente Muiden : o.a. in verband met plannen om in de gemeentelijke volière vogels te houden.
- h. Gemeente 's-Graveland : een verzoek tot meewerking aan een beheersplan voor de jacht.
- i. Agrarische jongeren : we verzorgden een lezing over weidevogels.
- j. Verder kontakten met : Stichting Milieu federatie, NJN, het Gooi, RIJP, Natuurmonumenten Gewest Gooi & Vechtstreek, Vogelbescherming, Stichting Kritisch Faunabeheer, diverse Gooise gemeenten, Vogelwacht Delft.

Bibliotheek :

Ook dit jaar werd de bibliotheek uitgebreid met diverse boeken en overdrukken. Mevr. H.W. Reddingius maakte voor de korhaan verslagen van de ontvangen literatuur.

We zijn blij dat Mevr. L.J. Dwars-v.Achterbergh en A.P. Vermeule weer iedere werkavond aanwezig waren om de uitleen te verzorgen.

Trijnje Stoker

Jaarverslag van de Subgroep AVIFAUNA 1982

In het jaar 1982 kon weer een druk programma worden afgewerkt. Het aantal actieve vogelaars breidde zich uit. Er werden vergaderingen gehouden op 2 maart en 5 oktober in de Godelinde scholengemeenschap. Het SOVON projekt werd voortgezet en alle vakken in ons gebied zijn nu zo goed als klaar. De maandelijkse werk/kontaktavonden werden redelijk tot goed bezocht. Hierdoor kon het archief worden bijgewerkt. Op een van de avonden werd olv D. Jonkers een braakballen pluisavond gehouden. J. de Jonge publiceerde met regelmaat de overzichten van de waarnemingen gedaan door leden. De waarnemingen betreffende Zuidelijk Flevoland werden door G. Blok verwerkt. Door gebrek aan actieve ringers in de vereniging moest de rubriek "Terugmeldingen" komen te vervallen. Voor zover wij weten wordt er nog maar weinig aan gericht ringonderzoek in ons werkgebied gedaan. Wederom werden de Wester-, Bussummer- en Zuiderheide op broedvogels geïnventariseerd. In tegenstelling tot 1980 en 1981 werd thans slechts een beperkt aantal soorten geteld. Er wordt naar gestreeft het verslag in begin 1983 te laten verschijnen. Verder zijn in 1982 de volgende gebieden op broedvogels geteld: Boekesteijn (H. Fuchs), Oud-Naarden (I. van Woersem zie Kh 16 nr 5), Naarderbos (M. v.d. Pol), Hilverbeek (NJN, J. Mekel), Laarder Wasmeer (J. Harder), en de Vuntus (A. Vermeule). Het werkgebied werd verder nog op de volgende soorten (broedvogels) onderzocht: Bosuil (F. Rijnja & H. Fuchs), Bergeend (F. v. Klaveren), Oeverzwaluw (P. Dieperink) en Huiszwaluw (R. Kole). Aan de watervogeltelling van de randmeren (A. Vermeule, zie Kh) en de internationale watervogeltellingen (A. Stoker) werd medewerking verleend. Zo ook aan de jaarlijkse stootvogeltelling (A. du Mosch, zie Kh) en de maandelijkse ganzentellingen (R.G. Moolenbeek). Nieuwe projekten waren het fenologie onderzoek in het Gooi (N. Klippel, zie Kh), trektellingen bij de Hollandse brug i.s.m. de groep Zuidelijk Flevoland en het Kleine Zwanen onderzoek (R.G. Moolenbeek). Initiatieven zijn ontplooid om een Avifauna van het Gooi te gaan samenstellen. Hierover verscheen een discussie nota. Tijdens de werkavonden werd veel tijd gestoken in het opzetten van een gebiedsarchief (B. Dwars). Vooral bij het beoordelen van bestemmingsplannen e.d. kan dit in de toekomst van grote waarde zijn. De eerste N.H.vogeldag werd door A. Stoker en R.G. Moolenbeek bijgewoond. Vele leden bezochten de SOVON/COV dag in Arnhem. Verder werd nog een discussieavond gehouden over het uitzetten van Korhoenders. Aan het GNR werd een lijst verstrekt met interessante waarnemingen gedaan door VWG-ers op terreinen van het GNR. Kontakten zijn er geweest met RIN, RU-Groningen, NJN en VGN. Rest ons alle tellers, kaartjesinvullers, organisators en andere actieve leden te bedanken voor hun inzet.

A.P. Vermeule & R.G. Moolenbeek

Jaarverslag van de subgroep NESTKASTEN 1982

Het gecombineerde nestkastenverslag 1979, 1980 en 1981 werd, door het moeizaam binnekomen van de noodzakelijke gegevens, eind 1982 pas afgerond. Van enkele terreinen ontbreken de gegevens. In de volgende Korhaan zal een uittreksel van dat verslag verschijnen.

Er hebben zich enkele leden gemeld voor nestkasten-controle, door het vertrek van enkele controleurs was dit een welkome aanvulling. Door de vaak te grote afstand woonplaats - nestkastenterrein zijn nog niet alle gegadigden geplaatst.

Op ons verzoek zijn in de sociale werkplaats van Groot Emous te Ermelo (inrichting voor minder begaafden) 50 nestkasten voor ons gemaakt. Onze bestelling werd door hen zeer op prijs gesteld. Genoemde kasten zijn bij diverse gelegenheden ter verkoop aangeboden. De prijs voor leden bedraagt f. 10,- In enkele maanden zijn + 20 kasten verkocht.

Hans Seyffert heeft besloten uit onze groep te treden. Wij danken hem voor de verleende diensten.

Zijn plaats wordt nu ingenomen door Jaap Mekel, die zich reeds verdienstelijk maakte met het laatste nestkastenverslag. Het is de bedoeling, dat Jaap Mekel in 1983 ook het werk van ondergetekende gaat overnemen en dus de leiding van de Subgroep Nestkasten op zich gaat nemen. Succes toegewenst!!

H. de Soete

Jaarverslag van de subgroep EXCURSIES 1982

Ook dit jaar werden in totaal 20 excursies georganiseerd. Dit jaar konden alle georganiseerde excursies doorgang vinden.

9 ochtendexcursies. Vooral het Amsterdamse waterleidingplassengebied trok met 33 deelnemers veel belangstelling. Er was ook een fietsexcursie naar de Eempolders, waar men o.a. baltsende Kemphanen heeft waargenomen.

6 dagexcursies. Waaronder Texel twee maal werd bezocht.

1 avondexcursie. Traditiegetrouw weer een roeiexcursie in het Naardermeer.

Nachtexcursie. Deze zeer geslaagde nachtexcursie o.l.v. Leo van de Berg, bracht ons o.a. het geluid van de Kwartelkoning.

3 weekenden. 2 maal Ameland waarvan vooral het voorjaarsweekend veel belangstelling trok (49 deelnemers). Een kampeerweekend Winterswijk, zeer geslaagd te noemen met 27 deelnemers (zie verslag Korhaan nr. 4, 1982).

Tijdens het jubileum in februari 1982 werden veel dag- en 2 avondexcursies georganiseerd rondom kasteel Groeneveld. Deze waren toegankelijk voor iedereen en hier is dan ook druk gebruik van gemaakt.

Alle excursieleiders, vanaf deze plaats hartelijk dank voor jullie inzet bij het leiden van de excursies.

Joke Hardon - van Velsen

Een terugblik op 1982 bij de subgroep CURSUSSEN

Het was wel even wennen om zonder Klaas Visser te opereren, maar het is gelukt. Wij hadden weer een voorjaars- en een najaarscursus, waaraan beide keren door ruim 65 mensen werd deelgenomen en van wie zich ook een relatief groot aantal definitief bij de VWG heeft aangesloten. Als we naar deze feiten kijken, kunnen wij wel zeggen, dat wij succes hadden dit jaar. Dat wij aan de voorbereiding en de inhoud met veel plezier hebben gewerkt is aan de resultaten misschien niet te zien maar voor ons een heel prettige ervaring, die ons stimuleert weer met dezelfde energie te beginnen aan het nieuwe jaar. De voorjaarscursus is dan ook weer vastgesteld op zes weken, te beginnen op 15 februari in Bussum.

Leni Reddingius, Emmy Disselkoen, Lia Last, Yves Vogel, Paul v.d. Poel.

Jaarverslag van de subgroep EEMPOLDERS 1982

De leden van de Eempolder subgroep hebben in 1982 met de gebruikelijke enthousiasme door weer en wind om de 14 dagen geteld. Daar in 1982 (november) het tiende teljaar werd afgesloten kwam de vraag naar voren of de tellingen moesten worden voortgezet. In de Avifaunavergadering van 5 oktober werd deze vraag als agendapunt behandeld en werd er besloten met de tellingen door te gaan. Vooral met de bekende bedreigingen die er zijn voor de Eempolders is het nuttig om over recente gegevens te kunnen beschikken. Er zal naar worden gestreefd om in 1983 de telgegevens van 1979 - 1982 apart te publiceren in tabelvorm.

Er kwamen weer een paar nieuwe tellers bij in de loop van 1982. Peter Vos, die vele jaren de telgegevens heeft verzameld, zal zijn taak in 1983 aan een ander overdragen. Wij zullen zijn enthousiasme en vooral zijn leuke verhalen missen!

Jessy v. Leyden

Jaarverslag van de subgroep KORHAAN

In 1982 verschenen er zes nummers van de Korhaan. De nummers 5 en 6 bestonden uit één uitgave. Het totaal aantal pagina's bedroeg 144.

Ter gelegenheid van het jubileum stelde de redactie uitgebreid met Jelle Harder een speciaal nummer samen.

Deze uitgave die 140 pagina's bevatte, bestond uit artikelen uit de diverse Korhaan uitgaven van de afgelopen 15 jaar.

Marianne Harder, Joke Hardon en Yvonne van Klaveren verzorgden het grootste gedeelte van het typewerk. Aan het eind van het jaar werd de plaats van Yvonne van Klaveren ingenomen door Inge Karsemijer.

Het illustratiewerk werd verzorgd door Youke Buma, Ab Noorman en Maria Zwart.

Van het bestuur uit kregen we de toestemming twee nieuwe typemachines aan te schaffen.

De verspreiding van het blad was in handen van Bep Dwars waarvoor onze dank die eveneens gaat naar alle inzenders van copy, typistes, tekenaars en niet te vergeten de bezorgers van dit blad.

Andries, Henk en Maarten.

Ter gelegenheid van onze jubileumviering op 26, 27 en 28 februari j.l. werd een tentoonstelling gehouden in Kasteel Groeneveld te Baarn. Voor deze tentoonstelling werd speciaal nieuw tentoonstellingsmateriaal vervaardigd, zoals het grote diorama van Henk v.d. Berg. Dank zij de medewerking van enthousiaste leden werd onze jubileumtentoonstelling een succes. Ook het weekend na de jubileumviering was de tentoonstelling nog te bezichtigen.

Verdere presentaties waren:

- 26 juni : Opendag Bijenschans te Hilversum
- 21 september : Bijenmarkt te Bussum
- Hele maand oktober tot medio november : Milieutentoonstelling in het Raadhuis te Hilversum
- 8 t/m 17 oktober : Herfstflora in het Singermuseum te Laren

Alle medewerkers hartelijk dank.

H. de Soete

Verslag van de subgroep ZUID-FLEVOLAND

In 1982 hebben wij ons weer enthousiast met diverse vogelzaken beziggehouden. Vooral de vogelkursus, excursies, herfsttrektellingen en bezwaarschriften eisten veel van onze krachten.

Dit jaar stond bij ons bescherming van moeras-biotop voorop. Dat deze biotopbescherming zoveel aandacht vroeg komt door het feit dat de gemeentewording van Almere in 1984 rond moet zijn. Alle bestemmingsplannen moeten dan gereed zijn en dit heeft voor ons weer tot gevolg dat er vele bezwaarschriften geschreven moeten worden.

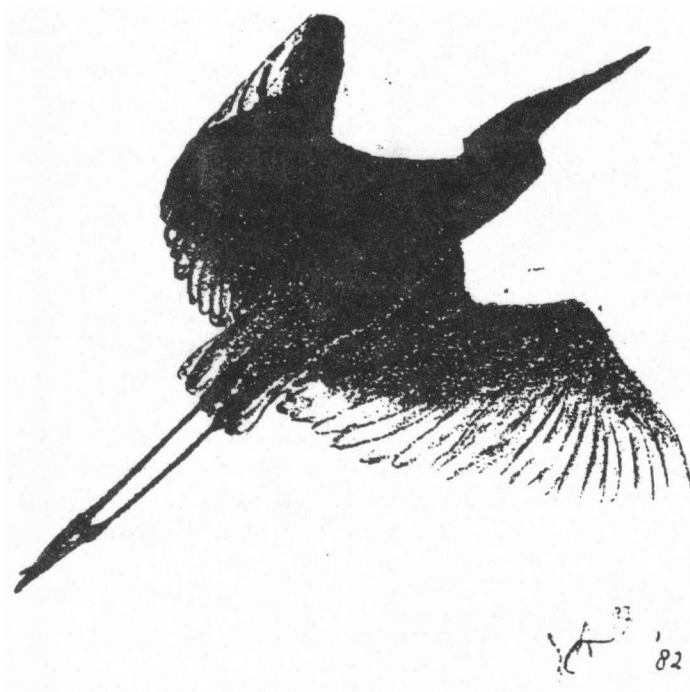
Activiteiten in 1982:

- Nestkasten : Ca. 30 kasten zijn gecontroleerd; 6 kunstnesten voor huiszwaluwen zijn opgehangen in het centrum van Almere-haven.
- Tellingen :
  1. SOVON In het zuidelijk deel van Z.F. verzorgen wij nu de coördinatie. Getracht wordt vóór oktober 1983 alle blokken goed te onderzoeken.
  2. Waterwild Maandelijks werd het Gooimeer van de "Dode Hond" tot de Hollandse Brug geteld.
  3. Stootvogels In januari werd Z.F. geteld.
  4. Fenologie Voorjaars-fenologie werd nauwkeurig bijgehouden.
  5. Herfsttrek In samenwerking met de Vogelwerkgroep "Het Gooi en Omstreken" om te onderzoeken of bij de Hollandse Brug gestuwde vogeltrek optrad, werd hier 8 keer geteld. Aangezien de najaarstrek zelfs sterk was op deze plaats wordt in 1983 wekelijks geteld. Een verslag over 1982 komt in de "Korhaan".
(Orgaan van de Vogelwerkgroep "Het Gooi e.o.")
- Vogelkursus : Er werden drie vogelkursussen georganiseerd voor ca. 80 mensen. Dit gebeurde in samenwerking met Buro Natuureducatie ZIJP.
- Excursies : Als vervolg op de vogelkursus werden 6 introductie-excursies georganiseerd.
- Dia-avonden : Er werden 2 dia- en filmavonden gehouden.
- Ringen : Ca 1000 vogels werden van een ring voorzien.
Een geluidsinstallatie werd aangeschaft, evenals hogere stokken.
- Vergaderingen : Er werden 5 vergadering gehouden.
- Bezwaarschriften : Drie bezwaarschriften werden ingediend tegen ex. art. II plannen:
  1. Tegen de kolengestookte warmtekrachtcentrale tussen de Oostvaardersplassen en de Lepelaarsplassen.
  2. Tegen het plan "Kromslootpark"
  3. Tegen het plan "Noorderplassen" (waaronder "Lepelaarsplassen").

BALANS PER 31 DECEMBER 1982

	Debet	Credit
Inventaris	457,50	
Reservering inventaris		2456,50
Uit te geven verslagen		1500,-
Avifauna van het Gooi		1500,-
Reservering akties		7,50
Bibliotheek		300,-
Nestkasten		250,-
Kapitaal		1875,16
Giro rek.courant	7201,71	
Giro plus rek.	5744,89	
Kas	477,86	
Vogeljaar vooruit ontv.'83		645,80
Kontributie '83		3867,-
Excursie Schiermonnikoog		420,-
Terug te betalen subsidie		1060,-
	<u>13881,96</u>	<u>13881,96</u>

HERFSTTREK VAN KRAANVOGELS (GRUS GRUS) IN HET GOOI, 1982

Fred van Klaveren

Inleiding

Zweden, september 1982. Reeds van verre klonk het roepen, dat geleidelijk aanzwol tot een lofzang aan het, in het water glinsterend avondgoud. Tussen de dichte bossen rond het meer weergalmde hun opgewonden getrompetter. Kraanvogels zwermden, hun poten afhankelijk, boven de slaappleats. Dit was mijn eerste ontmoeting met Kraanvogels op deze manier. Dat menigeen hier in het Gooi op een dergelijke wijze Kraanvogels zou waarnemen had waarschijnlijk niemand verwacht.

Najaarstrek

Het begon met een waarneming van I. van Woersem die in de nacht van 28 oktober 1982 een aantal Kraanvogels hoorde boven Oud Naarden. Door de donkerte konden de vogels niet geteld worden. Precies een week later, op 4 november werd de tweede groep waargenomen. Vanaf deze dag werden nog een aantal waarnemingen van overvliegende Kraanvogels gedaan. Allen vlogen in Z. of ZW. richting.

4-11-1982	40	ex.	Baarn
5-11-1982	32	ex.	Hilversum
5-11-1982	20	ex.	Eukeberg, Naarden
6-11-1982	34	ex.	Laren
6-11-1982	36	ex.	Kortenhoef
6-11-1982	35	ex.	Kortenhoefse Plassen
6-11-1982	37	ex.	Loosdrechtse Plassen

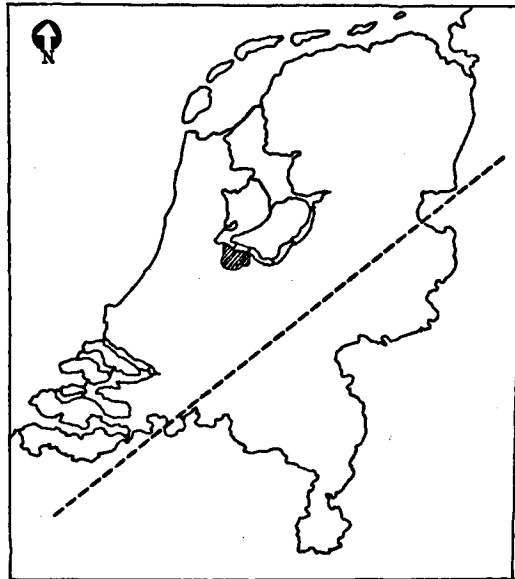
Waarschijnlijk ging het bij de laatste 4 waarnemingen om dezelfde groep.

6-11-1982	10+	21	ex.	Loosdrechtse Plassen
6-11-1982		13	ex.	Kortenhoef
6-11-1982		12	ex.	Stichtse Brug, Blaricum
6-11-1982		8	ex.	Hollandse Brug
6-11-1982		17	ex.	Almeerder Hout, Z. Flevoland
7-11-1982		3	ex.	Muiderzand, Z. Flevoland
7-11-1982		3	ex.	Loenerveense Plas
7-11-1982		30	ex.	Naardermeer
8-11-1982		30	ex.	Hilversum

Het archief van de VWG bevat de volgende najaarswaarnemingen:

24-10-1941	19	ex.	Huizen, o.v. WZW
23-10-1954	1	ex.	Eempolder (Wiek en Sneb 2(6):43)
23- 8-1960	1	ex.	Eemmond
15-10-1967	42	ex.	Eempolders
13-11-1978	+ 15	ex.	Bussum, 's nachts o.v.
6- 9-1979	- 4	ex.	Hilv. Kanaal, o.v. ZO
7- 9-1979	12	ex.	Hilv. Kanaal, o.v. ZO
28- 9-1980	18	ex.	Kortenhoef, o.v. ZZW
9-11-1981	min.2	ex.	Hilversum, 's nachts o.v. ZZW
14-11-1981	min.1	ex.	Oud Naarden - Limiten, 's nachts op weiland of zeer laag o.v.

Tussen eind augustus en begin oktober, met het hoogtepunt tussen 8 en 15 sept. vindt de trek over Zuid Zweden plaats. Onderwijl worden rustgebieden, zoals de eilanden Öland (Zweden) en Rügen (DDR) aangedaan. Daarna trekken de Kraanvogels over Midden - Europa , met als hoogtepunt de maand oktober. Een belangrijk deel van de Kraanvogels trekt nog van het begin van november door tot midden november, maar dan is de trek duidelijk afgenomen. De trekrichting van de in Noorwegen, Zweden, Denemarken en een deel van Finland, alsmede de in het noorden van West en Oost Duitsland en Polen broedende vogels loopt pal zuidwest. Over beide Duitslanden heerst een overwegend WZW georiënteerde trekrichting (Glutz v. Blotzheim, 1973). Doordat de meest westelijk gelegen grens van de trekroute over Midden Europa globaal over de steden Lubeck - Deventer (Wageningen) - Atwerpen loopt is de kans dat wij in het Gooi Kraanvogels zien maar klein. Het aantal overtrekkende Kraanvogels kan echter in sommige jaren aanmerkelijk groter zijn dan in andere jaren (Kwak, 1981). Er kunnen dan Kraanvogels tot in West - Nederland waargenomen worden. Na een levensgevaarlijke tocht over op - alles - schietend- Frankrijk wordt de eindbestemming van de tocht, de zogenaamde overwinteringsgebieden bereikt. Deze gebieden liggen voornamelijk in het zuidwesten van het Iberisch Schiereiland. Een deel steekt de Straat van Gibraltar over naar Noord - afrika (Algarije, West-Marokko) of West-Afrika.

Meest westelijke trekroute van de Kraanvogel (*Grus grus*) over Nederland. Het gearceerde deel stelt het werkgebied van de VWG voor.

Weersinvloeden tijdens de trekperiode

Door klimatologische omstandigheden kan in enkele dagen een sterke doortrek en een opvallende concentratie van groepen Kraanvogels ontstaan, die bijvoorbeeld in de herfst van 1963 tot een ongewone west - waarts - verschuiving van de trekroute leidde. Het gevolg was, dat onder andere in ons land 4000 exemplaren werden geteld (Glutz v. Blotsheim, 1973). De doortrek van de betreffende groepen kan dan tot in december plaats vinden.

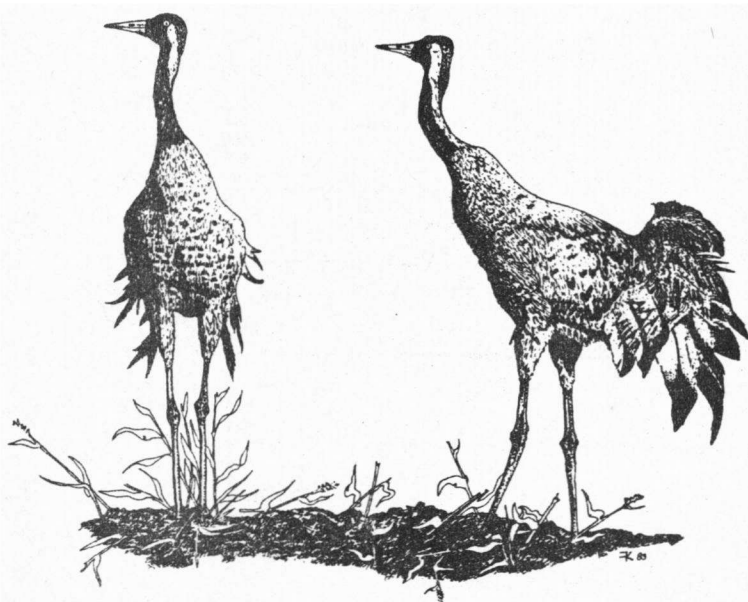
Een dergelijke geval heeft zeer waarschijnlijk ook deze herfst plaats gevonden. Vanaf half tot eind oktober was de wind over het algemeen zwak tot matig zuidwest, gepaard gaand met regen of motregen en enkele dagen met mist. Begin november sloeg het weer om van enige dagen met mist en weinig ZW. wind naar matige ZO. wind vanaf 4 november. De temperatuur zakte tot om en nabij het vriespunt. De wind nam vanaf 6 november toe tot krachtig ZO. met 0% bewolking. Ook op 7 november blies de wind uit het zuid oosten. De mist eind oktober en begin november heeft er waarschijnlijk toe geleid dat de Kraanvogels niet meer trokken, waardoor de groepen zich meer gingen concentreren op bepaalde plaatsen. Toen het weer opklaarde, waaide een gure, krachtige wind uit het zuid oosten, waardoor de Kranen tot ver over het meest westelijke punt van de trekroute (Wageningen) werden "geblazen"; tussen 5 en 7 november werden zelfs groepen Kraanvogels langs de kust boven de Noordzee gezien! Vanaf 8 november draaide de wind naar ZZW. met weinig regen en wisselende bewolking en werd "slechts" een waarneming gemeld van 30 exemplaren boven Hilversum.

Waarnemingen uit het verleden duiden erop dat de Kraanvogel maar weinig wordt waargenomen in het Gooi (tabel 1). De Avifauna van Midden - Nederland (Alleyn, 1970) noemt de Kraanvogel een doortrekker in klein tot vrij klein aantal, dat inhoud dat 16 - 500 exemplaren op een dag in het midden - nederland gebied aanwezig kunnen zijn.

Voorkeur voor grootschalige gebieden

In december werden twee groepen pleisterend waargenomen in het gebied ten zuiden van het Eemmeer.

- 3-12-1982 75 ex. Slikveld Stichtse Brug, Blaricum, fouragerend+rustend.
5-12-1982 23 ex. Weiland aan de Eemmerdijk, Oostermeent, rustend.

Aangezien Kraanvogels bij uitzondering tot midden - november te zien zijn, kunnen we deze waarnemingen voor 't Gooi als zeer opvallend beschouwen. Daarbij komt nog dat pleisterende Kraanvogelsslechts zelden in het Gooi en omstreken worden waargenomen. Het archief van de VWG bevat maar een waarneming uit december:

2-12-1978 23 ex. Eempolder - Noord, laagzwevend boven 't land.

Uit de weersomstandigheden van eind november tot 5 december 1982 zijn geen duidelijke conclusies te trekken voor wat betreft het laat doortrekken van de Kraanvogels. Het weer van eind november tot begin december was vrij constant. Er waaide een zwakke tot matige ZO tot O wind, de bewolking was overwegend 100% en er was geen neerslag van betekenis. Op 4 november was er mist. Mogelijk dat ongunstige (weers) omstandigheden in Duitsland of verder naar 't Oosten het doortrekken van een groep (late) Kraanvogels hebben vertraagd.

Geschikte pleisterplaatsen voor Kraanvogels zijn grootschalige vochtige landschappen in de vorm van uitgestrekte heide velden, weilanden en akkers met voldoende rust en voedsel. Dit voedsel bestaat hoofdzakelijk uit: granen, aardappels en bieten, insekten en hun larven (emelten, krekels, mestkevers enz.), regenwormen en kleine waterslakken als ook kleine gewervelde dieren, Gemeenschappelijke slaapplaatsen bevinden zich in vochtige, deels overstromde landerijen, in ondiep water of natte weilanden.

De voldoende waarnemingen tonen de voorkeur van Kraanvogels voor grootschalige open gebieden.

- 1- 4-tot 3-5-1949 1 ex. bouwland en nabij Eemmond, Eempolder, fouragerend
- 6- 4-1952 1 ex. bouwland aan de kust, Eempolder
- 1- 5-1957 1 ex. Eemmond bij Huizen, met slepende poot
- 11- 4 tot 23-4-1964 1 ex. nabij Eemmond, op graanakker
- 12- 3-1978 1 ex. Berger- en Meentpolder, Naarden, enkele malen vliegend
- 7-10-1978 15 ex. Heintjesrak- en Broekerpolder, zeer laag o.v. alsof ze wilden landen.

De gebieden in het Gooi waar dit najaar Kraanvogels pleisterden voldoen grotendeels aan de bovengenoemde factoren. Of er bij een volgend "invasie" weer Kraanvogels in deze gebieden te vinden zullen zijn, is afhankelijk van de vraag of de belangrijkste factoren (grootschaligheid, rust en voedsel) nog van toepassing zullen zijn.

Tabel 1

Het aantal waarnemingen en aantal exemplaren van de Kraanvogel in het werkgebied van VWG 't Gooi e.o.

maand	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	totaal
aantal waarnemingen													
1941-1981			5	8	2			1	3	4	3	1	27
1982										1	17	2	20
aantal exemplaren													
1941-1981			60	16	2			1	34	77	>	23	> 213
1982										>	310	98	> 408

(> betekent: 's nachts o.v. en niet telbaar.)

Voorjaarstrek

De terugtrek in het voorjaar loopt van eind februari tot in april. Toch worden er ook in mei nog Kraanvogels gezien.

Uit tabel 1 blijkt dat er in het Gooi in het voorjaar minder Kraanvogels waargenomen worden dan in het najaar. Dit zal grotendeels het gevolg zijn van een smallere trekroute: 150 - 200 km. breed tegen 200 - 300 km. in het najaar (Glutz v. Blotzheim, '73) Vanaf Spanje (Pyreneeën) vliegen de Kraanvogels in noordelijke richting, waarna ze boven M-Frankrijk een NO gerichte route aanhouden. Hierdoor loopt de westelijke grens van de trekroute over ZO-Nederland, en worden er minder Kraanvogels boven de rest van ons land gezien. De volgende waarnemingen uit het voorjaar zijn bekend:

25-4-1949	1 ex.	Eempolder (limosa 22:394)
13-3-1957	5 ex.	Eemmond o.v.
	+20 ex.	Bussum o.v. NW.
26-3-1960	+30 ex.	Eemmond
10-3-1962	12 ex.	Hilversum o.v. NNW.
31-5-1973	1 ex.	Muiderberg o.v. (vogelj. 12(5):493)
5-4-1974	5 ex.	Limiten o.v. Oost
29-4-1974	5 ex.	Zuiderheide o.v.

Opwinding onder waarnemers

Het waarnemen van Kraanvogels is te verdelen in de volgende hoofdpunten:

1. Eén of meerdere vogelaars zien wat vliegen, maar durven nog niets te zeggen (faalangst of een onbekende vogel?). Een bekleemd gevoel in de buikstreek wordt merkbaar, zoals vaak bij een bijzonderheid in aantocht.
2. Dan komen voorzichtig de volgende woorden: ik geloof, dat daar wat vliegt, weet jij wat het is? Het vliegbeeld van een Kraanvogel is door zijn onbekendheid tamelijk lastig. Door z'n grootte ontstaan ook twijfels.
3. Vervolgens wordt er druk gegist: reigers, maar wat een grote groep, of: wát, Lepelaars in december, of voorzichtig: Ooievaars, ze zijn niet geringd, of geheel in paniek: waardan, waardan, ik zie alleen maar ganzen.
4. Plots komt de oplossing als een kanonschot, KRAANVOGELS! Daar! Even is het stil.... dan wordt er druk gewezen, ogen glinsteren van emotie. Iedereen loopt onmiddellijk nerveus heen en weer, probeert nóg dichterbij te komen. Kreten als Falsterbööö of Bosporùùùs ontsnappen aan de meest nerveuze.

Pas wanneer de Kraanvogels uit het zicht zijn, komt de inwendige vogelaar tot rust, het gezicht nog steeds op 7 dagen zonschijn. En steeds als je een vogelfreak ziet vertellen met blozende wangen en wijzend naar 't plafond, dan kan je er zeker van zijn dat hij ZE heeft gezien.

Slot

Dit jaar mocht menig vogelwaarnemer (m/v) in het Gooi z'n hart ophalen aan het zien van Kraanvogels. Gegevens uit het archief van de VWG doen blijken dat er in het Gooi en omstreken nog nooit zulke aantallen, als afgelopen herfst werden waargenomen. Door de ligging van ons werkgebied is het eerder uitzondering dan regel wanneer er Kraanvogels worden gezien, al lijkt het aantal waarnemingen de afgelopen jaren iets toegenomen te zijn. Aangezien de stand de laatste jaren achteruit loopt, is het waarschijnlijk dat dit veroorzaakt wordt doordat tegenwoordig méér vogelaars naar de lucht kijken. Of de trekroute in de loop van de jaren iets meer westwaarts is komen te liggen is mij niet bekend. Dat in bepaalde periodes van het jaar Kraanvogels verschijnen (december) of nog aanwezig zijn (mei) is waarschijnlijk afhankelijk van extreme factoren zoals weersinvloeden of ziekte.

Zonder de Kraanvogel waarnemingen uit ons werkgebied zou dit verslag niet gemaakt kunnen worden. Alle inzenders worden hierbij hartelijk bedankt.
Van de volgende personen werden waarnemingen verwerkt:

R.v.d. Akker, G. Blok, E. Boog, J. Bos, M. Bouman, H. Duivenoorden, N.J. Dwars, H. Gartner, de Groot, J. Hardon-v. Velsen, R. Heuwekemeyer, R. Jansen, F en Ev.Klaveren, W. Kraak, de Kruiff, E. Lam, R. Leurs, P en W. Logtmeyer, H. Marinus, I. Mes, Nuyen, H. v.Oosterhout, L. Oudejans, P. v.d.Poel, S.H. Poelstra, Poorter, F.G. Rijnja, F. Siemensma, C. Steenman, Tolman, A.P. Vermeulen, B. Versluys, Y.S. Vogel, A. v.Wettum, I. v.Woersem, Wolff, Wouters(GNR)

Literatuur:

- Alleyn, W.F. (1971): Avifauna van Midden-Nederland. Van Gorcum, Assen.
Glutz von Blotzheim, U.N., K.M. Bauer & E. Bezzel (1973): Handbuch der Vögel Mitteleuropas Band 5 Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main.
Kwak, R.G.M., A.H.F. Stortelder (1981): Vooronderzoek naar landschapsecologische relaties, internationale vogeltrek. Rijksinstituut voor onderzoek in de bos- en landschapsbouw "de Dorskamp", Wageningen. Rapport nr.247 3:38-42
Loohuis, I (1981): Alleen Kraanvogels dansen als het ochtend wordt. Grasduinen 3:38-42
Wessels, H. (1978): De trek van de Kraanvogels (*Grus grus* L.) in de herfst van 1976 en 1977 over Nederland te noorden van de Waal. Vogeljaar 5(26): 229-235.

EXCURSIE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGPLASSEN

G. Mijnhout

Op 7 november was het weer zover: een excursie door de Amsterdamse Waterleiding plassen bij Loenen. Om 7.00 uur zouden we ons verzamelen bij het Oosterspoorplein te Hilversum om van daar uit gezamenlijk naar de A.W.P. te rijden. Enkele waren al recht - streeks daar naar toe gegaan, zodat we om 7.45 uur met 32 man en vrouw de tocht konden beginnen onder leiding van Fred, Yves en de opzichter van het gebied. Al gauw waren we al druk bezig de grote groep eenden te determineren die zich, beschuttend tegen de tamelijk harde en frisse wind, aan de westkant van de dijk bevonden. Het bleken voornamelijk Tafel- en Kuifeenden te zijn, maar er zaten ook Brilduikers, Futen, Meerkoeten, Smienten en Krakeenden tussen. Een verrassing kwam uit het noordoosten naar ons toegevlogen. Drie grote vogels waarvan eerst gedacht werd dat het reigers waren. Maar wat schetste onze verbazing toen het Kraanvogels bleken te zijn! Twee oude(-rs) en een jong. Toen ze dichterbij en langs ons vlogen waren ze schitterend te zien. Een poging ze te lokken mislukte en ze vlogen onverstoort verder naar het zuid-westen. Even later vlogen er 10 Kleine Zwanen vlak over onze hoofden wat ook zeer leuk was. Verder zagen we nog een Bonte Kraai de plas overvliegen, een Sperwer die even een vleugelslag - glijvlucht demonstreerde, Een Waterral werd in het riet gehoord en Rietgorzen en Veldleeuwriken vlogen links en rechts van ons langs. Vlak voor de Lambertszkade zagen we weer een Sperwer en enkele Watersnippen. Een in een boom zittende "stootvogel" werd gedetermineerd als ..... vlieger en 5 over het water vliegende eenden als Krooneenden. Even later kregen wij te horen dat 2 vooruit lopende dames een Roerdomp gezien hadden. Jammer dat wij hem niet zagen. Het laatste gedeelte van de tocht was rustig. Een groep Goudhaantjes liet van zich horen evenals enkele Koperwieken en groepen Aalscholvers vlogen de hele ochtend de plassen over. Terug bij de auto's werd de koffie gauw gepakt, geconcludeerd dat het weer een geslaagde excursie was en de nodige mensen bedankt waarna de meute rond 10.30 uur zich naar huis begaf.

VERSLAG VAN DE EXCURSIE " EINDE GOOI "

A. Kuylman

Zondag 21 november begonnen we tegenover het Dierenpark Toepoel om 8.00 uur aan een twee uur durende tocht onder leiding van Paul v.d. Poel en Fred van Klaveren. Broodnodig voor mij in ieder geval, want "vers" van de vogelherkenningskursus zou ik de verschillende mezensoorten er aan hun roep echt niet uitgehaald hebben. Met z'n twintigen liepen we eerst door percelen met voornamelijk eiken- later ook met meer beukenbomen. Hier en daar was gekapt en weer opnieuw aangeplant, waartussen dan weer jonge berken opschoten. Achter zo'n meer open gebied zagen we plotseling boven de bomen een Buizerd vliegen, terwijl bijna gelijktijdig wat dichterbij een Sperwer wegvloog. In de verte hadden we ook al een Havik gehoord, maar ondanks verwoede pogingen van Paul, liet hij zich pas veel later zien. Z'n komst werd al aangekondigd door de verschillende mezensoorten die tegelijkertijd hun alarmroep slaakten. Er zaten Koolmezen, Pimpelmezen, Kuifmezen en erg veel Goudhaantjes. Ook een Winterkoninkje liet zich luid en duidelijk horen, al hebben we 'm niet gezien. Op het weiland bij de grote boerderij (ik was voor het eerst op dit terrein, misschien staan er nog meer boerderijen) stak op het moment dat we weer het bos in zouden lopen een vos kalmpjes over. Voor velen de eerste keer dit diert op klaarlichte dag te zien. Nog napratend kwamen we weer wat dieper het bos in, waar we enkele Grote Bonte Spechten, Boomklevers en Boomkruipers zagen en hoorden. Op weg naar Het Tienhovense Kanaal ontdekte Pauw nog een Glanskop tussen de Staartmezen en bijna aan de rand van het bos een Kleine Bonte Specht. In-eerste instantie zocht ik 'm net als de Grote Bonte Specht tegen de stam, maar het bleek een klein vogeltje in de kruin van de boom te zijn. Eenmaal bij het Tienhovense Kanaal gekomen zaten de elzen vol Sijsjes en hipte er een Roodborstje in het kreupelhout rond. De groep verspreidde zich op weg naar fiets of auto, zodat ik enkele nog vage geruchten over een Matkop hoorde, maar het ook zonder deze laatste mees een schitterende tocht vond.

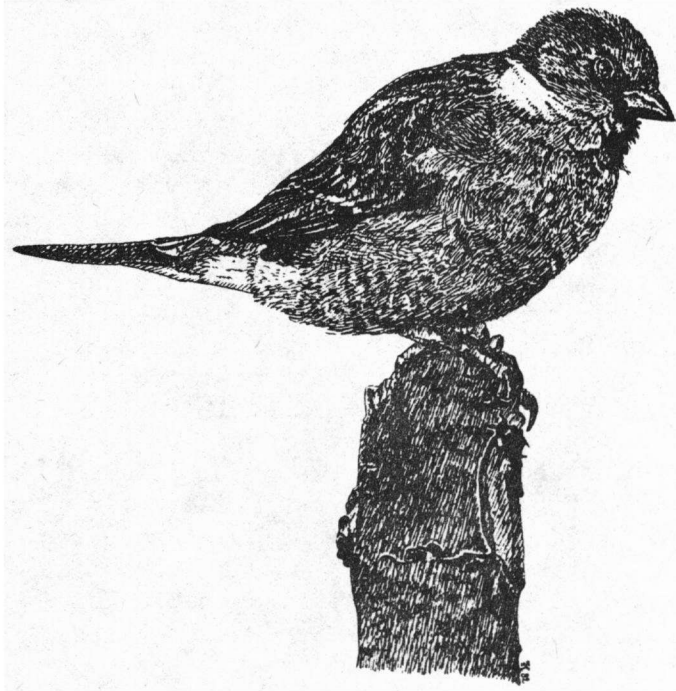
Jaaroverzicht van verzorgde en gerevalideerde vogels in het vogelasiel van de fam. van Ingen.

De heer en mevrouw van Ingen uit Naarden doen al meer dan 25 jaar vogelasielwerk. De laatste jaren is het zelfs een volledige dagtaak geworden voor de heer van Ingen. Het aantal opvangkooien is in deze periode aanzienlijk uitgebreid. De gemeente Naarden stelde een terrein beschikbaar waar momenteel 2 binnenvolières, 4 grote vliegkooien en een zestal kleinere volières opgebouwd zijn. Binnenkort zullen er nog 3 volières bijgebouwd worden (o.a. voor de opvang van in beslaggenomen vogels). Het leek ons interessant om een idee te geven hoeveel en welke soorten in dit asiel afgelopen jaar verzorgd zijn. Hieronder volgt een samenvatting van een jaarzicht opgesteld voor het ministerie van CRM.

Jaaroverzicht over de periode 1 sept. '81 tot 1 sept. '82.

	Totaal aantal aanwezige vogels van 1-9'81 t/m 1-9'82	Weer in vrijheid-gesteld	Doodgegaan aan verwonden, ziekten e.d.	Aantal vogels nog aanwezig op 1-9'82
Torenvalk	11	3	2	6
Bosuil	4	1	-	3
Steenuil	2	-	-	2
Buizerd	4	1	1	2
Bl.Kiekendief	1	-	-	1
Kerkuil	1	1	-	-
Gr.Bonte Specht	2	-	2	-
Merel	105	.59	41	5
Zanglijster	8	8	-	-
Spreeuw	18	.4	11	3
Koperwiek	4	1	3	-
Kramsvogel	.1	-	1	-
Gierzwaluw	19	13	6	-
Huiszwaluw	2	-	2	-
Boerenzwaluw	3	2	1	-
Koolmees	13	9	4	-
Pimpelmees	12	1	11	-
Roodborst	1	-	-	1
Zwartkop	2	2	-	-
Huisms	15	12	1	2
Stormmeeuw	5	3	-	2
Zilvermeeuw	2	-	-	2
Kokmeeuw	17	9	6	2
Kneu	2	2	-	-
Vlaamse Gaai	5	2	3	-
Ekster	14	6	5	3
Kauwtje	49	26	18	5
Zwarte Kraai	14	9	-	5
Houtduif	35	14	16	5
Turkse Tortel	27	19	4	4
Fazant	1	-	1	-
Bonte Kraai	1	-	1	-
Koekoek	1	-	-	1
Wilde Eend	115	90	22	3
Kolgans	3	1	1	1
Waterhoentje	5	1	4	-
Meerkoet	4	1	3	-
Knobbelzwaan	28	14	9	5
Fuut	5	4	1	-
Purperreiger	1	-	1	-
Blauwe Reiger	10	1	8	1
Houtsnip	3	-	3	-
Aalscholver	6	4	1	1
Scholekster	5	4	1	-
Havik	1	-	1	-
Fitis	1	1	-	-
Tapuit	1	1	-	-
Graspleper	3	1	2	-
Bontbekplevier	1	1	-	-

Boomklever	1	-	1	-
Kievit	1	1	-	-
Witte Kwikstaart	2	1	-	1
Roodstaart	6	4	1	1
Keep	4	1	-	3
Heggenus	2	-	-	2
Grauwe Vliegenvanger	2	-	2	-
Tafeleend	1	-	1	-
Wulp	1	1	-	-
Totaal	611	328	208	72

Mocht u geïnteresseerd zijn om het asielwerk eens van dichtbij te bekijken dan kunt u contact opnemen met de fam. van Ingen tel: 02159 - 45658.
Dit is een unieke gelegenheid om een aantal bijzondere vogels van dichtbij te aanschouwen.

redactie.

1E VOORJAARSWAARNEMINGEN 1982 (FENOLOGIE)

N.A. Klippel

In 1982 is op initiatief van de subgroep Avifauna opnieuw een oproep gedaan om tot registratie van onze "zomergasten" te komen. Verheugend is het om te kunnen melden dat t.o.v. 1981 een wat groter aantal leden hieraan hun medewerking hebben gegeven die bovendien een wat groter aantal waarnemingen hebben gemeld. Op het totale ledenbestand van ca. 450 leden is een aantal van ca. 30 deelnemers echter nog steeds wat magertjes. Herkennen de overige leden nog steeds geen zwaluw? Ikzelf ben er in het voorjaar steeds op gespist om de eerste Gierzwaluw boven mijn huis te zien en te horen. Hetzelfde geldt voor de terugkeer van de Lepelaars op hun nesten in het Naardermeer, waarvoor ik als treinforens elke morgen mijn slaperig hoofd vanuit mijn ochtendblad (niet de grootste) naar buiten wend. Voor mij is dan het bewijs geleverd dat de winter weer tot het verleden behoort. Bij de analyse van de waarnemingen van 1982 en 1981 valt op dat over het geheel genomen in 1982 de eerste waarnemingen maar ook de gemiddelden wat vroeger hebben gelegen dan in 1981. Opvallend is ook dat bij sommige soorten er een enkele zeer vroege waarneming heeft plaatsgevonden (meestal bij de Stichtse brug). Hier zal dan ook meestal sprake zijn van trek. Als voorbeeld kan genoemd worden de Lepelaar waarvan op 14 februari Maria Zwart een overvliegend exemplaar waarnam bij de Stichtse brug. De eerste waarneming op de broedplaats in het Naardermeer vond door mijzelf plaats maar pas op 5 maart. Het vroeger invallende voorjaar dit jaar zal vermoedelijk debet zijn aan deze in haar algemeenheid wat vroegere waarnemingen in 1982. Geconstateerd moet ook worden dat bijvoorbeeld de Kempphaan, Tortelduif, Koekoek, Gierzwaluw, Gele Kwikstaart, Sprinkhaanrietzanger, Kleine en Grote Karekiet, Rietzanger en Tjiftjaf in beide jaren op nagenoeg en soms exact dezelfde datum gesignaleerd werden. Dit kan toeval zijn maar misschien is bij deze soorten sprake van een zeer precieze tijd klok en tijdschema. Het is daarom al de moeite waard om deze fenologische waarnemingen over meerdere jaren te herhalen teneinde hierin een duidelijker inzicht te krijgen. Waar in het verslag over 1981 geconstateerd werd dat de waarnemingen in de Flevopolder in het algemeen wat later lagen is in 1982 hiervan geen sprake meer. (De waarnemingen in de Flevopolder zijn met x aangegeven). In de tabel zijn niet de volgende incidentele waarnemingen opgenomen: Zomertaling, 20 maart - R.A. Kole; 2 april - A. Moorman; Kwartel, 12 juni - A. Vermeule; Roodborsttapuit, 17 maart - I. van Woersem; Tapuit, 14 april Zuidelijk Flevoland. Elk vakje in de tabel betekent een halve decade (periode van 5 dagen) waarbij de volgorde binnen elk vakje als volgt is:

1e	4e
	3e dag
2e	5e

Boven iedere kolom is de datum van iedere le periode-dag aangegeven. In de 1e en 2e kolom zijn de data aangegeven van waarnemingen die vóór 1 maart lagen.

Het cijfer in de laatste kolom verwijst naar diegene die de desbetreffende le waarneming heeft gedaan.

Met dank aan diegenen die hebben meegewerkt, te weten:

- 1- M. Beugelaar, 2- F. Beffers, 3- E. Disselkoen, 4- J.W. van Galen Last,
- 5- H. Harder, 6- J. Harder, 7- L. Hartog - van Berkel, 8- M. van Houten,
- 9- J. de Jonge, 10- F. v. Klaveren, 11- N. Klippel, 12- R.A. Kole,
- 13- W.F. Langendorff, 14- J. Mekel, 15- A. Noorman, 16- A. Pluister,
- 17- P. v.d. Poel, 18- J.M. Reinboud, 19- M.M. Schaap-Elshove,
- 20- A. Stoker, 21- T. Stoker, 22- J. Verhey, 23- A. Vermeule,
- 24- H&I van Woersem, 25- M. Zwart, 26- Subgroep Flevopolders + 1 onbekende.

	1/3	4/3	11/3	16/3	21/3	26/3	31/3	5/4	10/4	15/4	20/4	25/4	30/4	5/5	10/5	15/5	20/5	25/5	30/5	4/6	9/6	14/6		
PERPERFLOER																							16	
LEPELAAR																								25
BOOMVALK																								13
SCHOLEKSTER																								4
TURELUUR																								15
KEMPHAAN																								14
GRUTTO																								15
VISOTEP																								15
ZV. STERN																								15
TORTEL																								7/21
VOENOEK																								24
GIERZVALUW																								17
BOERENZVALUW																								3
OEVERZVALUW																								15
HEISZVALUW																								15
BOOMPIEPER																								14
GELE KWIKST.																								26
SPRINGH. RIETZ.																								17
SNOR																								12
KLEINE KAREK.																								9
ROSBRIEZANGER																								17
GROTE KAREK.																								26
RIETZANGER																								15
SPOTVOGEL																								10
GRASMUS																								6
FRANSLIPIPER																								15
TUINFLUITER																								15
PITIS																								15
TJIFTJAF																								15
FLUITER																								15
GR. VLIEGENV.																								13
BONTE Vlieg.																								26
PAARJE																								23
ZV. ROODST.																								15
GEKR. ROODST.																								11
BLAUPORST																								26
NACHTGAAL																								15
VLEEVAAI.																								17

OPROEP

De subgroep Avifauna wil in 1983 opnieuw deze le voorjaarswaarneming laten plaatsvinden. Op deze wijze kan over een groter aantal jaren een beeld worden verkregen.

U vindt het registratieformulier als bijlage bij deze Korhaan. Doet U mee?

Korrektie op verslag over 1981.

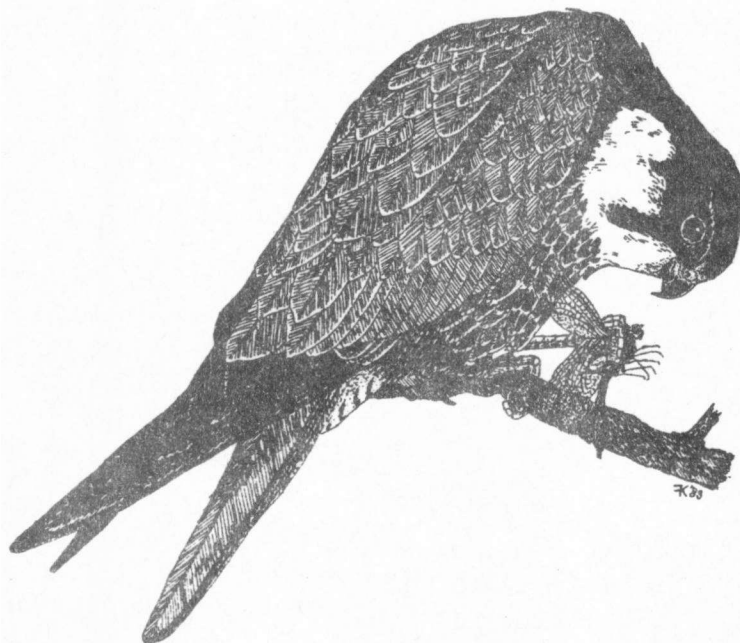
Abusievelijk zijn een aantal waarnemingen van de subgroep Flevopolders niet in de tabel over 1981 opgenomen waarvoor excuses. Deze waarnemingen waren resp. Tureluur 22.3, Kempmaan 14.5, Gierzwaluw 2.5, Oeverzwaluw 16.4.

BOOMVALKEN

M. Hinterding

Als ik op 20-7-1981 voor de eerste keer prooiïresten van een Boomvalk vind, bestaande uit o.a. restanten van een Grote Bonte Specht, Gierzwaluw en Ekster is mijn nieuwsgierigheid gewekt. Nadat ik het boek "de Boomvalk" door Rob Bijlsma had gelezen, ben ik gestart met het nu volgende onderzoek.

Al enkele dagen, voordat ik de prooiïresten vind, zie ik een paartje Boomvalk rondvliegen of in een "uitkijkboom" zitten. Het mannetje is veel lichter dan het vrouwtje. Het vrouwtje is duidelijk donkerbruin aan de achterzijde en de witte wangen lopen niet door naar achteren. Het mannetje is grijsbruin van achteren en de witte wangen lopen ver door. De indruk bestaat dat de Boomvalken in dit gebied broeden. Na alarmerende berichten in de Gooi en Eemlander van 18-7-1981, dat jonge Sperwers uit een nest zijn gehaald, besluit ik het nest te gaan zoeken en in zekere zin te bewaken (dit hield in; iedere dag zoveel mogelijk het gebied te bezoeken en de Boomvalken te observeren) Op 21-7-1981 zie ik 's avonds voor het eerst de prooiïovergave (muis!). Dit alles kon ik vanuit mijn uitkijkboom (hoogzit) gade slaan. Prooiïovergave zie ik op 4-8-1981 in de lucht plaatsvinden maar nog steeds heb ik het nest niet gevonden. De volgende middag (5 augustus) zie ik voor het eerst 3 Boomvalken rondvliegen. Hieruit concludeerde ik dat het eerste en oudste jong is uitgevlogen. Het bruine jong verschijnt ook de volgende dag in gezelschap van het mannetje boven het gebied. Dan ontdek ik op 8-8-1981 vanuit mijn hoogzit het nest. Er zitten twee grote, haast volgroeide, jonge Boomvalken in, 25 meter verderop in een topje van een vliegden zit het derde jong. 's Middags is er een van de jonge Boomvalken uit het nest gestapt en in de takken rondom het nest geklommen (takkeling) Het mannetje en het vrouwtje vliegen nu af en aan. Op 9-8-1981 tref ik op 13.30 uur het mannetje in zijn uitkijkboom. Het vrouwtje zit met 2 juv. Boomvalken op een tak, waar zij deze ochtend haar prooi verorberde. Een boom verder zit het derde jong. Het hele nest met 3 jongen is nu gezond en wel uitgevlogen. Als ik op 24-8-1981 nog net een Boomvalk achter de bomen zie weg scheren, en de andere niet zie of hoor denk ik dat ze zijn vertrokken. Nadat ik op 10-9-1981 nog een Boomvalk hoor roepen en er op 25-9-1981 er voor de laatste keer één waarneem kan ik mijn onderzoek met een opgelucht hart afsluiten.

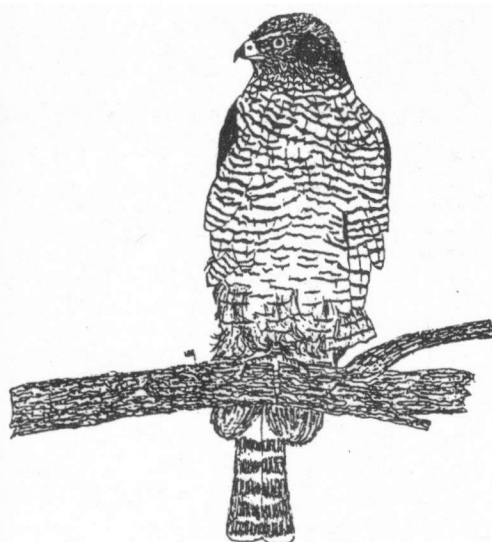

VELDWAARNEMINGEN

-25-

Samangesteld door Jos de Jonge (Gooi) en Ger Elok (Zuidelijk Flevoland)

Roodkeelduiker	1	13-11	Gooimeer Huizen	FK/AV
Kuifduiker	1	17-12	Gooimeer Naarderbos	JV/IW
Geoorde Fuut	1	27,28-10	Naarderbos speelvijver	FV
Dodaars	1	22-10	's Gravel. vaart, Leeuwelaan	IJK/FK
"	13	27-10	Naarderbosvijver	FV
"	5	11-1	Vecht, Muiden - fort Uitermeer	JG
Aalscholver	± 4000	28-8	Naardermeer, OV ^x , (in 15 min)	MZ
"	± 750	23-10	A'damse straatweg Naarden, OV	HvO
"	35. + 30	21-11	Zandbark en omg. bij Holl. brug	MZ
Roerdamp	1	23-10	Zanddijk Naarden, OV	IW/MV/GHo
"	1	5-11	Naardermeer slootkant	AHw
"	1 onv.	13-11	Oostermeent t.N.v. Gooiersgracht	FK/AV
Lepelaar	2	23-9	Slikveld M'berg	MP
Kleine Zwaan	± 125	12-10	Gooimeer Valkeveen, aankomst	MV/IW
"	± 400	16-10	Bij Huizerhaven ± 250, Magdaleen ± 150	AP
"	10	7-11	Waterleidingplas, OV	FK + exc
"	27	14-11	Smithuizerbos, OV	FP
"	64	12-12	Weil. tussen Voormeer en Oude Rijksweg Naarden	HvO/RA/IK/CW
Rotgans	1	5-11	Naardermeent - Zanddijk	IW
Grauwe Gans	± 40	20-11	Hoorneboegse Hei, OV	MH
"	21	16-12	Heintjesrak- en Broekerpolder	AV
"	± 105	29-12	Loenderveense plas	JJ
Rietgans	54	29-12	Keverdijkse polder	AV
Krakeend	3	23-9	Slikveldje M'berg	MP
"	5 pr + 5-6	2-10	Ankeveense plassen	FK
"	4 mn + 3 vr	5-12	Bergse Pad	JK
Pijlstaart	20	13-11	Gooimeer t.h.v. Wolfskamer	IW
"	2 mn	19-12	Gooimeer Naarden	JV/MAR/IW
Smient	80	19-12	"	IW/JV/MAR
"	1000 & 2000	8-1	Loenderveense plas	JJ
Wintertaling	7	28-9	Slikveldje M'berg	MP
"	9	18-11	Laarder Wasmeer	AV
Slobeend	590	16-10	Gooimeer Naarderbos	HF/JV
"	42	18-11	Laarder Wasmeer	AV
Bergeend	1	7-11	Waterleidingplas, OV	FK + exc
Nijlgans	1 onv.	17-10	T.O.v.Kwakel, Kortenhoef	FK
Krooneend	4 mn + 2 vr	3-11	Naarderbos	HvO
"	3 mn + 1 vr	7-11	Waterleidingplas	FK + exc
Tafeleend	441	21-9	IJmeer t.W.v. Muiderhaven	JG
"	65	20-12	5e Loosdrechtse plas	AV
Brilduiker	3	21-11	Waterleidingplas	EL/NJN
"	1 vr	8 en 9-12	Karnemelksloot Naarden	MP
"	21	20-12	5e Loosdrechtse plas	AV
Grote Zeeëend	4 vr	30-10	Breukelerveense plas	HR/ER
"	1 onv.mn + 2 vr	8-11	5e Loosdrechtse plas	HR/ER
"	1 vr	9-11	idem	ER
"	1 mn + 1 vr	11-12	Omg. Holl. brug, M'berg	JV
Middelste Zaaqbek	1 mn + 1 vr	30-12	Zuiderheide, OV (n.l. Wasmeer)	JMk
Grote Zaaqbek	1 mn + 19 vr	23-11	Naarderbos surfplas	AV
"	2 mn + 2 vr	11-1	Gooimeer Naarden	JG
Nonnetje	6 vr	11-12	Naarderbos west.plas	JV
Buizerd	± 20	28-10	Boven "De Trappenberg"	RMa/BR/GG
"	4	11-12	Eemplder-N	MvH
"	min 4	19-12	Laarder Wasmeer	PP/LH
Wespendief	1	28-8	Hollandse brug, OV	FK/AV/GB
"	1	21-9	Noordrand Hilversum, OV	AG
Havik	1	27-9	Naarden	MVLB
"	1	2-10	Stichtse kade 's Grav. Probeerde kievit te pakken, de kieviten vormden een "bol" (als spreuwen)	PP/LH
Sperwer	4	28-10	Boven "De Trappenberg"	RMa/BR/GG
"	1 mn	28-11	In achtertuin (NO-Hilversum) rustend	PP/LH
"	1 mn	3-12	idem	PP/LH
"	2	9-12	Stichtse brug	AV
"	1 mn	31-12	Boven tuinen wconwijk Baarn	JR
Rode Wouw	1	6-11	Holl. brug, M'berg, OV	FK + trekt
Visarend	1	22-9	Ankeveen	PP/LH
"	1 juy.	2-10	Gooimeer - Oud Naarden	RMa/MMa
"	1	5-11	Naardermeer	AHw
"	1	7-11	Vuntus, Loosdrecht	PP
Bruine Kiekendief	1	28-8	Slikveldje Holl. brug	MZ
"	1 vr	27-12	IJmeer Diemercentrale	JG

Blauwe Kiekendief	1 mn	28-9	Boven Raadhuis Hilversum	PP
"	1 vr	30-11	Zuiderheide Laren	EL/JMK
"	1 mn	11-12	Eempolder-N	MvH
"	2 vr/juv.	8-1	Waterleidingplas	JJ
Slechtvalk	1	22-10	Valkeveen. Stootte pestend op Blauwe Reiger (in vlucht)	IW
"	1 ad	1-11	Ook 5 en 6-11. TV-toren H'sum	AG
"	1	12-11	"Achter de kerk", Kortenhoef. Stootte	
"	1 vr	19-12	2x (tevergeefs) op Houtduiven	EL
Bosmvalk	2	3-9	Westerheide, libelles vangend	PP/LH
"	1	21-9	NO - rand Hilversum	PP
"	1	28-9	Horneboegse Hei	MH
Snelleken	2	12-10	Slikveld Stichtse brug	EL/NJN
"	1 vr	6-11	Holl. brug M'berg	FK + trekt
"	1	13-11	Slikveld Stichtse brug	FK/AV
"	1 vr	29-12	Keverdijkse polder. Sloeg Graspieper	AV
Roodpootvalk	1 vr	3-8	Vogelpan H'sum, OV	EL/FH
Korhoen	3 vr	28-10	Westerhei. Verstoorde door hond	PP
"	4 vr	27-11	"	PP/LH
Kraanvogels	?	28-10	Stukkenlaan Naarden, OV, 's nachts	MV/IW
"	1	begin sept	Gooimeer Huizen, OV	JO
"	± 20	5-11	Omg. Eukenberg, OV	.W
"	35	6-11	Kortenhoefse plassen, OV	RHw/DHw
"	± 125	6-11	Noord polder becoosten Muiden, OV	
"	12 + 21 + 37	7-11	Loosdrechtse plassen, OV	PvW
"	30	8-11	Kamrad Hilversum, OV	EBo
"	24	5-12	Oostermeent, rustend/foer.	CW/PVx/YF
"	8-10	6-12	Hilv. Wasmeer	RP
Wattaral	1	13-9	Kromme Rade	EL/NJN
"	4	2-10	Ankeveense plassen	FK
Zilverplevier	10-12	13-11	Stichtse brug	FK/AV
Goudplevier	± 300	16-10	4e kwadrant Blaricum	AP/RMa
Watersnip	± 40	28-9	Slikveldje M'berg	MP
"	160-260	13-10	Gooimeerkust Naarden - Huizen	IW
"	2	28-11	Zuiderheide	PP
Bokje	1	13-10	Gooimeerkust Magdaleen	IW
"	1	30-10	Slikveldje M'berg	HvO/EPF
Houtsnip	1	13-10	Horneboeg H'sum	EL/RS
"	1	5-11	Terrein Rodekerke M'berg	MZ
"	1	4-1	Zuiderheide	JMK
Wulp	± 25	28-10	Noordpolder becoosten Muiden	MP
"	± 10	1-12	" " "	MP
"	122	11-12	Eempolder-N	MvH
Witgatje	2	5-11	Zanddijk Naarden	IW
"	2	1-12	Waterzuivering Huizen	IW
Tureluur	1	13-10	Slikstrook Zanddijk Naarden	IW
Kanoetstrandloper	3	12-10	Stichtse brug	EL/NJN
Bonte Strandloper	15	12-10	" "	" / "
"	60-120	13-10	Gooimeerkust Naarden	IW
"	± 20	9-11	Gooimeer Magdaleen	AP
"	4	13-11	Stichtse brug	EL/NJN
"	± 80	19-12	Gooimeerkust Naarden	JV/MAR/IW
Kleine Mantelmeeuw	1	20-12	Waterzuivering Huizen	JV
scandinavische subsp.				
Kokmeeuw	1	29-12	Met volledige bruine kap	
			Waterzuivering Huizen	IW

Grote Stern	1	12-10	Stichtse brug, OV	EL/NJN
Reuzensterne	1	2-10	Gooimeerkust Oud-Valkeveen	RMa/JMa/FG
Ransuil	3	1-11	Naarderbos	RP
"	1	13-11	Eempolder	FK/AV
"	13	8-12	Hei Hilversum	EL
Velduil	1	17-10	Holl. brug	JV
"	1	17-10	Stichtse brug	PSc/RI
"	1	7-11	ZO v. Naardermeer	HvO
"	1	3-1	Stichtse brug	JMk/RPe
Bosuul	1 (dood)	14-8	Soestd.str.weg. Verkeersslachtoffer	WM
"	3	12-12	Cronebos. Gehoord 14.00 u.	
"			2 ke-wiekend, 1 oehoeënd	PP/LH
"	1	18-12	Boekesteyn	FK
"	2	20-12	Eendekooi Breukelerveen	JJ
Gierzwaluw	1	10-10	Oud Naarden	IW/MW
Ysvogel	1	26-9	Meentweg Naarden	AG/Pla
"	1	27-9	Anna's Hoeve vijver	PP
"	1	2-10	Zanderijsloot Naarden	HHdr
"	1	16-10	Gooimeerkust Fort Ronduit	HF/IW
"	1	7-1	Kortenhoeftse Plassen West	FK
Kleine Bonte Specht	1	7-9	Anna's Hoeve	PP
"	1	29-12	Gocilust	FK
Zwarte Specht	1	18-12	Dassenbos H'sum	PP
"	1	18-12	Heidebloem Laren	PP
"	1	29-12	Zonnestraalbos	JR
Draaihals	1	12-9	Oud Naarden	RMa/MMa
Kuifleeuwerik	2	3-10	Omg. Laapersveld H'sum	PP/LH
Boerenzwaluw	1	25-10	Loenen a/d Vecht	EL
Oeverpieper	1	17-10	Gooimeerkust Fort Ronduit	JV
"	1	13-11	" Huizermaat	FK/AV
Grote Gele Kwikstaart	1	10-10	Beresteinseweg 's Grav.	JO
Roek	5	11-12	Wakkerendijk Eemnes	MvH
Bonte Kraai	1	12-10	Slikveld Stichtse brug	EL/NJN
"	1	10-11	Omg. Holl. brug	MZ
"	1	6-1	Bussumerhei	CR
Zwartkop	2 mn	22-11	En nog 3 dagen 1 ex. Tuin H'sum	RH/GH/BD/CB
"	1 mn	29-11	Tuin H'sum	EL
Tjiftjaf	1	21-10	Westerheide	CS
Vuurgoudhaantje	1	10-11	Terrein Rodekerkke M'berg	MZ
"	1	19-12	Laarder Wasmeer	PP/LH
Tapuit	1	9-10	Zanddijk - Oostdijk Naarden	HHdr
Zwarte Roodstaart	2	19-10	Spoor H'sum t.h.v. Oude Amf. weg	PP
Grote Lijster	1	10-1	Begraafplaats Kortenhoeft. Zingend	FK
Kuifmees	2	9-11	Bij Magdaleen Gooimeerkust	AP
Startmees (noord.vorm)	2	8-1	Tokopad, Bloklaan	JJ
Baardmannetje	4	13-11	Slikveld Stichtse Brug	FK/AV
"	min. 2	29-12	Waterleidingplas	JJ
Goudvink	2 mn	17-10	Bussummerhei	CR
"	1 mn + 1 vr	18-11	Laarder Wasmeer	AV
Sijs	20	13-10	Horneboeg H'sum	EL/RS
Putters	11	11-11	Jachthaven Naarden	AV
Barmsijs	?	2-10	Valkeveen, OV	JvdG
"	2	28-10	Naardermeer	WW
Kruisbek	1	22-11	Koninginneweg H'sum	PP
Ysgors	1	6-11	Holl. Brug M'berg	FK + trekt
Sneeuwgors	1 mn	21-11	Zuidzijde Breukelerveense plas	FK/AV
"	1 mn	11-12	Omg. Chem. Fabr. Naarden	HF
"	1 mn + 1 vr	27-12	idem (dezelfde plaats)	JV/IW
"	min. 1 vr	24-12	Uitspanning Oud Naarden	JV/IW

Tijdens het vogelen werden nog waargenomen o.m.:

2 ringslangen en een late (6/11) Atalanta (FK), een waterspitsmuis (2/11, IW), een vos (AG) en een hermelijn (JV).

RA	- R. v.d. Akker	JMk	- J. Mekel
JAn	- J.J.M. Andriese	MMa	- Merel v. Maanen
MAR	- Monique Arts	RMa	- R. v. Maanen
CB	- Chr. de Bousie (?)	WM	- W. Mijnhout
EBo	- Eric Boog	NJN	- NJN afd. H'sum
GB	- Ger Blok	HvO	- H. v. Oosterhout
RB	- Rudi v.d. Berg	JO	- J. v. Oord
RBe	- Roelof de Beer	AP	- A. Pluister
BD	- L.J. Dwaars - Achterbergh	MP	- M. v.d. Pol
EPF	- E.P. Fuchs	PP	- P. v.d. Poel
HF	- H. Fuchs	RP	- R. v. Poelgeest
JF	- Joh. J. Frieswijk	BR	- Bert Roer
YF	- Yvon Ferree	CR	- C.M.T.I. Rosier
AG	- A. Grobbe	ER	- E. Russer
FG	- F. Griffioen	HR	- H. Russer
GG	- Gerko Griffioen	JR	- J.F. Rung

JG	-	J.W. v. Galen Last	CS	-	C.J. Steenman
JvdG	-	Jan v. der Geld	PSc	-	Pieter Schut
AHw	-	Arthur Heuwerkemeyer	RS	-	R. Sprong
DHw	-	Dik Heuwerkemeyer	AV	-	A. Vermeule
FH	-	Femke v.d. Haak	JV	-	J. Verhey
GH	-	G. Heise	MV	-	M. Verhey
GHo	-	Gerhard Holdinga	mVLB	-	Mevr. Verloop van Leeuwen- Boomkamp
HHdr	-	H. Harder	PV	-	P. Vos
LH	-	L. v. 't Hoff	PVK	-	Paul Volkers
MH	-	M. Hinterding	.W	-	Wouters (GNR)
MvH	-	M. v. Houten	CW	-	Coby Westenseng
RH	-	R. Heise	IW	-	I. v. Woersem
RHw	-	Rob Heuwerkemeyer	KdW	-	K. de Wit
RI	-	R. van Iperen	MW	-	Minne v. Woersem
JJ	-	J. de Jonge	PvW	-	P. v. Wettum
EK	-	E. v. Klaveren	WW	-	W.J.R. de Wijs
Ik	-	Inge Karsemeijer	MZ	-	M. Zwart
YK	-	Y. v. Klaveren	exc	-	excursie VWG
EL	-	E. Lam	trekt	-	trektellers
Pla	-	Mevr. P.M. Langemeijer			
JMa	-	Jansje v. Maanen			

Zuidelijk - Flevoland:

Roodhalsfuut	1	16-10	Bovenwater	GB/JB
Kuifduiker	1	16-10	"	GB/JB
Geoorde Fuut	1	30-10	?	HvO/EPF
Roerdomp	1	14-3-'81	Muiderzand	JvO
Kleine Rietgans	1	31-10	Stichtse brug	PS/DvV
Indische Gans	1	14-11	Burchtkamp	FvK/YV
Sneeuwgans	2	12- 9	Lepelaarsplassen	JJF
Canadese Gans	3	14-11	Ibisweg	FvK/YV
Nijlgans	7	19-10	Fregatweg	FvK/GM
Casarca	1	19-11	Hoge Vaart	BV
Wespandief	1	4- 9	Kromslootpark	JB
"	2	17- 9	Muiderzand	PV
Havik	1	19-10	Knardijk (hut)	FvK
Visarend	1	14- 9	Almeerder Hout	BV
"	1	7-10	Al (snelweg) bij trekweg)	FvK/AdM/AV
"	1 onv.	19-10	Knardijk	FvK/GM
Smelleken	1 pr.	7-11	Hollandse brug	HvO
Boomvalk	1	27- 9	Hoge Vaart	GB
Patrijs	4	8-11	Muiderbos	PS
Kraanvogel	3	7-11	Muiderstrand	HvO
Houtsnip	1	20-11	Almeerder-Hout	BV
Rosse Grutto	1	25- 9	Pampus haven	HvO
Kleine Jager	2	14-11	Muiderzand	FvK
Kerkuil	1	17-10	Almeerder Hout	GB
Boerenzwaluw	2	23-10	Kromslootpark	JB/GB
Beflijster	1	30-10	Muiderzand	HvO
Klapekster	1	8- 1	Knardijk	JB/LH/GB
Grauwe Franjepoot	2	4- 9	Knardijk	GB
Sperwergrasmus	1 juv 1e kj	4- 9	Z.-Flevoland	FvK
Bunzing	1	19-10	Barkweg	FvK/GM

PV	-	P. Vos	YV	-	Y. Vogel
GB	-	Ger Blok	JJF	-	Joh. J. Frieswijk
JB	-	Jan Boshuizen	GM	-	G. Mijnhout
HvO	-	Hans van Oosterhout	BV	-	Bert Versuys
EPF	-	Ernst Paul Fuchs	AdM	-	Arthur du Mosch
JvO	-	Jack van Oord	AV	-	Adrie Vermeule
PS	-	P. Schut	PS	-	P. Schut
DvV	-	D. van Vliet	LH	-	Leni Huitzing
FvK	-	Fred v. Klaveren			

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : R.G. Moolenbeek, A. Voetlaan 14, Ankeveen, tel. 035-62641
Secretaresse : T. Stoker, Meidoornlaan 34b, Ned. den Berg, tel. 02945-4343
Penningmeest.: H. Hardon, Dotterbloemlaan 39, Baarn, tel. 02154-18804

Contactpersonen

Avifauna : A.P. Vermeule, Gr. Wichmanstr. 40, H'sum, te. 035-857492
Eempolders : A. van Leyden, Raboes 9, Laren, tel. 02153-86091
Nestkasten : H.W. de Soete, G. v. Amstelstr. 410, H'sum, tel. 035-10834
Propaganda : H.W. de Soete, (zie boven)
Ringonderzoek :
Vogelcursus : C.C.M. Last, Mr. J.C. Bührmanl. 46, Ankeveen, tel. 035-62099
Contr.Vogelwet: R.G. Moolenbeek, (zie boven)
Korhaan : A. Stoker, Gabriëlgarde 42, 1241 A.M. Kortenhoef tel. 035-62478
Vogelasyll : B. v. Ingen, J. v. Schimmelstr. 6, Naarden, tel. 02159-45658
Z. Flevoland : G. Blok, Schapenmeent 109, Almere-Haven, tel. 03240-16101
Excursies : J.J.M. Hardon-v. Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn,
tel. 02154-18804

Inzenden waarnemingskaartjes

J. de Jonge, v. Brakellaan 26, H'sum, tel. 035-17672

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G. Moolenbeek
Bussum/Naarden: L. Reddingius, Gr. W de Oudelaan 22, tel. 02159-42508
Hilversum : J. de Jonge
Huizen : F. Griffioen, Omroep 16, tel. 02152-52958

Contributie : f 20,- per jaar, huisgenootlid f 7,50, Vogeljaar f 15,50

Gironr. 2529179 tnv Penn. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Dotterbloemlaan 39
Baarn